

Resten skal stemme for paa dets Risiko (Munterhed). Jeg mener, stolende paa dets værdifulde Veiledning. At lade Kosten angaaende Theatrets Sjælvs Afbetaling udgaa, vilde jeg finde at være i højeste Grad selvmodsigende med Hensyn til, hvad der fandt Sted isjor, og det vil jeg dog haabe, er et Punkt, man paa ingen Maade kommer bort fra, nemlig at fordre, at den hele Sjæl maa afbetales. Der maatte vel kunne tænkes andre Maader, hvorpaa Sagen kunde gaa. Desuden kan det jo ogsaa hende sig, at naar vi faa den gamle Theatersag klar — jeg mener navnlig Rigsretsaktionen — det saa maatte kunde stille sig noget anderledes med Hensyn til det nye Theaters Forhold. Jeg skal for Diebliffet ikke opholde mig videre herved.

Th. Nielsen: Det er angaaende Undringsforlaget Nr. 49, som knytter sig til Betænkningens Nr. 85, at jeg skal tillade mig at udtale nogle Ord. Jeg tror, at denne Sag om de abnorme Skoler have en dobbelt Side. Den ene er den, at de blive stillede i samme Forhold til Staten; det har jeg oftere paataalt, men jeg skal blive ved dermed, indtil vi endelig naaer dertil; thi det er min fulde Doverbevisning, at som Stillingen nu er; er det ikke rigtig, at Døstummeinstituttet støttes af Amt og Stat, Blindeinstituttet af Staten alene, medens der Intet gjøres for Idioterne. Vi haave altsaa, om man vil, et tredobbelt Forhold, og det forekommer mig, at alle 3 Klasser trænge til Omfjor, ikke mindst den af mig sidst omtalte Klasse, Idioterne; men at man har stillet dette i Bero saalænge, skyldes vel Sagens Banfæligheid. Jeg har oftere havt Leilighed til at udtale, at jeg ønsker, at Døstummeinstituttet og Blindeinstituttet maa komme i samme Forhold, idet jeg anser Blindeinstituttet for det bedste. Det er alene en Statsinstitution, og derfor udtalte Fattigudvalget sig ogsaa i Fjor angaaende en anden Sag, Idiotsagen. Det forekommer mig, at Ministeren er bleven forfærdet over to Ting, og derfor har stillet Sagen i Bero. Den ene Ting er den, at han mener, der er saa mange Idioter, at der næsten ingen Udkomme er hermed; men mig forekommer det, at netop fordi der er saa mange, er der den største Grund til, snarest mulig at tage sig deraf, og den anden Thing er den, at han siger, at man ikke bliver flog paa, om den Bygning eller Anstalt, Kommissionen har foreslaet, skal være et Asyl eller en Opdragelsesanstalt — jeg figter dermed til den Plan, som er udarbejdet af en Kommission, og hvis Anlægssum, saa vidt jeg husker, var 70,000 Kr. med et aarligt Tilskud fra Statens Side. Mig forekommer det imidlertid, at den høitærede Minister nok kunde blive flog paa, om det skulde være et Asyl eller en Opdragelsesanstalt; thi den betegner sig udtrykkelig som et Asyl, altsaa som et Sted, hvor de kunde komme hen, som der ikke var noget at gjøre for, men som man havde grumme

ondt ved at have hjemme, og som mange Gange der fik en daarlig Behandling paa Grund af de uformuende Folk eller Forældre, de skulde være hos, en Behandling saa daarlig, at det næsten var uforsvarligt. Det er en saadan Anstalt, Kommissionen har tænkt paa; derom har jeg ingen Tvivl, efter at jeg paany i Aftes har gjennemlest Kommissionens Betænkning. Den Afgjørelse af denne Sag, som jeg ellers for min Part vilde betragte som den høitærede Ministers Opmærksomheid paa, er den, at der bliver flere mindre Opdragelsesanstalter, i hvilke Børnene kunne prøves, om de ere modtagelige for nogen Forbedring og Udvikling, og for saa vidt det ikke er Tilfældet, at der da kunde være en eller et Par større Anstalter, Asyl, om man vil, hvor de kunne komme til, som man ikke kan have i Hjemmet paa Grund af de fattige og indskrænkede Forhold der. Det tror jeg vil være en Bei, som vil være antagelig og fremkommelig, derved vilde man prøve, hvilke der kunde forbedres, altsaa paany sendes tilbage til Hjemmet, og hvilke ikke, og af dem, der ikke kunne, kunne da nogle, navnlig hvor Hjemmet var nogenlunde ordentligt, komme tilbage igjen, og andre kunne henses til Aflyet, hvor de i det Mindste kunne faae en menneskelig Omgang. Jeg tror, at det er en Sag, som har Krav paa nogen Opmærksomheid, og det er min Doverbevisning, at den Minister, som gav sig af med at løse denne Sag, vilde fortjene Befolkningens Tak; thi det er ikke alene de Enkelte, der her er Tale om, der lide, men det er forserdelig uhyggeligt for Omegnens Befolkning at se paa den Behandling, de faae i deres Hjem, som mange Gange er aldeles umenneskelig, ikke paa Grund af, at Villien mangler, men paa Grund af Mangel paa Evne til at behandle dem paa rette Maade. Endelig skal jeg udtale mig noget nærmere om det næste Punkt, nemlig om Forlaget under Nr. 86, om Baisenhuset. Jeg tror, at denne Sags Historie viser, at Administrationen ikke just har været meget heldig med at administrere denne Sag. Man hører jo Saameget om — og i visse Tilfælde vil jeg ogsaa gjerne indrømme det — at det er urigtigt, at Lovgivningsmagten indlader sig paa de Omraader, hvor Administrationen egentlig er hjemme, men jeg tror, at netop Baisenhusets hele Historie for dette Aarhundrede tilfulde viser, at Administrationen ingenlunde har været heldig. Jeg skal oplyse dette lidt nærmere, og derefter henlede den høitærede Ministers Opmærksomheid paa, hvad der efter min Mening vil være at gjøre i saa Henseende. Naar jeg siger, at Administrationen har været i høi Grad uheldig, saa figter jeg derved til, at man i Begyndelsen af Aarhundredet slog ind paa den ganske rigtige Bei at fordele en Del af Baisenhusets Midler ud over Landet i Stedet for at trække Børnene ind til Kjøbenhavn, men man gav altsor Lidt til dette Diemed; man gav 600 Rd., indtil Summen i 1853 blev forhøjet til 1100 Rd.,